

In dialoog met Don Bosco

Een opvoedingsproject

1. Doel:

Meer dan een poging tot...

Elk van jullie heeft het opvoedingsproject 'In dialoog met Don Bosco' ontvangen. Een poging tot hertaling van gedachtegoed van Don Bosco. In hoeverre deze hertaling meer wordt dan alleen maar een 'poging tot', hangt af van de manier waarop wij met de inhoud van het opvoedingsproject omgaan. Wij evolueren als opvoeders immers mee met onze tijd, onze cultuur én met de jongeren, die de positieve en negatieve elementen ervan als vanzelfsprekend in hun leven inpassen. Doorheen alle aanpassingen blijven de fundamentele van Don Bosco's opvoedingsvisie nochtans overeind.

Het 'wij'-gevoel

Het opvoedingsproject houdt ons een aantal vanzelfsprekende opvattingen, handelingen en houdingen voor. Die hebben wij ons meestal reeds eigen gemaakt. Het biedt ons ook de kans om weerstanden in onszelf en in onze omgeving te herkennen en om een aantal werkpunten te formuleren; dingen die beter kunnen, evoluties waarbij we ons niet zo goed voelen, vragen die we hebben bij de mate van aanpassing... Vandaar dit werkblad! Doorheen de persoonlijke reflectie en de uitwisseling van onze gedachten en gevoelens, van onze meningen, vragen en twijfels willen we komen tot een soort 'wij'-actiepunten: "wat kunnen wij doen om..."

Gedragen door een team

Omdat er zoveel van dit 'wij-gevoel' afhangt, kozen we als reflectieonderwerp 'Gedragen door een team' (p. 79-85). We citeren uit de inleiding van dat hoofdstuk: "Onder leerkrachten zal een relatie moeten bestaan die 'een gezamenlijk gedragen visie op opvoeding' mogelijk maakt. Want opvoeding heeft maar kans op slagen wanneer ze gedragen wordt door een gemeenschap van mensen die dezelfde richting uitwillen, dezelfde idealen delen, dezelfde doelen nastreven. De wijze waarop opvoeders met elkaar omgaan heeft een grote weerslag op het algemeen pedagogisch klimaat. Om een vruchtbare samenwerking te realiseren is geregeld overleg een noodzaak. Maar ook de informele ontmoetingsmomenten zijn hierbij belangrijk, evenals de structurele organisatie van de groep."

Van deel naar geheel

Als je dit blad in handen hebt, is dat waarschijnlijk omdat je net deel uitmaakt van één van de 'structurele groepen' in onze school. Vermits elke groep een eigen specifieke taak heeft, mag zich dat ook in deze reflectie vertalen. Jullie kunnen binnen het thema één of meerdere accenten leggen en zelf bepalen welk aspect(en) jullie bespreken. (Tenzij de voorzitter de onderwerpen al heeft vastgelegd.) Het is de bedoeling dat de uitwisseling van gedachten, ideeën of moeilijkheden niet beperkt blijft tot de mensen met wie je binnen de ruimte van dit vergaderlokaal aan tafel zit. Integendeel, de resultaten van de gesprekken kunnen een nieuwe aanzet vormen om er met andere collega's buiten de groep over door te praten. Op die manier krijgt het opvoedingsproject levens- en groeikansen binnen onze school. Dat overstijgt de reikwijdte van een tekst, van de woorden waarin een opvoedingsideaal wordt geformuleerd. Het wordt een inspiratiebron voor wat wij in Hechtel mogelijk achten, nastreven en verwezenlijken.

2. Thema's en opdrachten:

1. eensgezindheid

"Belangrijk zowel voor het functioneren van elke individuele opvoeder als voor het effect van de opvoeding op de jongere is **een voldoende breed gedeelde en gedragen visie op de fundamenteën van de opvoeding**: *het mensbeeld, de algemene doelstellingen, het opvoedingsklimaat, enz.* Maar om daartoe te komen hoort erover gepraat te worden, zal men de eigen inzichten en motivaties toetsen aan die van de anderen. Een grote eensgezindheid over de algemene opvoedingsvisie hoeft niet te betekenen dat de concrete uitwerking ervan altijd en overal uniform moet zijn."

(Uit 'In dialoog met Don Bosco', p. 80)

vragen:

- a) Hoe bevorder je binnen je taak als leerkracht of als directie die eensgezindheid?
- b) Heb je het gevoel
 1. dat je er een eigen mening op mag nahouden?
 2. dat je je eigen mening mag uitspreken?
- c) Hoe wordt er met jouw mening al dan niet rekening gehouden?
- d) Is er voldoende mogelijkheid tot overleg om de verschillende visies op elkaar af te stemmen?
- e) In hoeverre moet een school meegaan met de tijdsgeschiedenis (b.v. pluralisme, individualisme...)?

2. eigen creativiteit

“Opvoeders zien zich vandaag de dag geplaatst voor tal van nieuwe uitdagingen en situaties. Er worden alsmaar meer verwachtingen naar de opvoedingswereld geformuleerd. In de context van ‘overvraging’ zijn meer en meer mensen geneigd oplossingen van buiten af te verwachten. Beter komen ze van binnenuit.”

(Uit ‘In dialoog met Don Bosco’, p. 81)

vragen:

- a) Hoe voel jij je aangesproken om zelf oplossingen te bedenken, voor te leggen en om er werk van te maken?
- b) Hoe voel jij je aangesproken in jouw creatieve vaardigheden?
- c) Ben je bereid om die vaardigheden ook op school aan te wenden? Waarom (niet)?
- d) Durf en kan je bij een gevoel van overvraging prioriteiten stellen in je tijdsinvestering en/of energiegebruik? Welke criteria gebruik je om deze prioriteiten te bepalen?
- e) Heb je om je eigen mogelijkheden verder te ontwikkelen ook nood aan nascholing op bepaalde vlakken? (Welke?)

3. rechtvaardige kansen voor iedereen

“Een opvoedingsmilieu kan er maar baat bij vinden indien medewerkers **zich engageren tot meer dan hun beroepsmatige verplichting**. Dat blijft heilzaam zolang de lasten en de kansen voor iedereen rechtvaardig verdeeld worden.”

(Uit ‘In dialoog met Don Bosco’, p. 83)

vragen:

- a) Hoe beleef je, je eigen engagement (b.v. je assistentiebeurt)? Komt de motivatie uit jezelf of van buitenaf, als een verplichting?
- b) Op welke gebieden doe jij op school meer dan je beroepsmatige verplichting?
- c) Wordt dit gewaardeerd?
- d) Welke lasten worden volgens jou niet voldoende verdeeld? Hoe komt dat?
- e) Wat kan je daar als leerkracht of als directie aan doen?

4. waardering

“Zonder steun van en sympathie voor elkaar geraken ook opvoeders snel uitgeblust. **De motivatie om door te gaan** zal ook des te groter zijn naarmate men zich eer gerespecteerd en gewaardeerd voelt door de engere én ruimere samenleving waarbinnen het opvoedingswerk gebeurt.”

(Uit ‘In dialoog met Don Bosco’, p. 84)

vragen:

- a) Spreek jij je waardering voor collega's uit? Bij welke gelegenheden?
- b) Toon jij je waardering op een andere manier? Hoe?
- c) Krijg jij zelf - naar jouw aanvoelen – voldoende waardering voor hetgeen je doet?
- d) Wordt deze expliciet (*uitgesproken*) of impliciet (*schouderklopjes, tevredenheid van anderen, sympathie*) geuit?
- e) Ervaar je ook "zelfwaardering" (voldoening die je zelf ervaart als je voor anderen iets kan betekenen)?

5. gemeenschappelijke diepere inspiratie

"Wat mensen die zich in opvoeding engageren zeker gemeenschappelijk hebben, is de overtuiging dat het menselijke bestaan niet zinloos is en dat ze streven naar het zinvolle, hier en elders, nu of later, alleen én met anderen. Ze weten ook dat deze zinvolheid niet zomaar voor het grijpen ligt. Ze zullen voortdurend op zoek moeten gaan naar duiding van hun doen en denken. Ze zullen ervaren dat langs vele wegen inspiratie komt toegestroomd, alleen moeten ze **af en toe genoeg rust nemen en zich laten inspireren**. Die zoektocht nu en dan in teamverband maken, zal leiden tot groepsinspiratie, tot teamspirit."

(Uit 'In dialoog met Don Bosco', p. 85)

vragen:

- a) Waar haal jij je inspiratie?
- b) Hoe zou jij je inspiratie omschrijven?
- c) Zit er in je inspiratie ook een christelijk element verweven?
- d) Heb je het gevoel dat die op school ook door anderen gedeeld wordt en dat er dus een gemeenschappelijke inspiratie is?
- e) Waar zie je op school kansen om je inspiratie met anderen te delen, om je door hen te laten inspireren? Maak je daar ook gebruik van?